

Young profs vrezen extra werkdruk door duurzaamheidsinformatie

Jonge accountants ervaren nog steeds angst voor reviews door toezichthouder AFM, de NBA of de SRA, al neemt die vrees iets af. Ook zijn young profs bezorgd over de extra werkdruk als gevolg van duurzaamheidsverslaggeving. De coronapandemie heeft laten zien hoe belangrijk 'fysiek' samenwerken is voor de ontwikkeling van jonge accountants.

Dat blijkt uit het jongste rapport van de NBA Young Profs 'Opvattingen over het accountantsberoep', gebaseerd op een enquête onder ruim zeventuizend jonge (aankomend) accountants en gesprekken met betrokkenen. Doel is om belangrijke trends te duiden en daarover aanbevelingen voor de sector te doen.

Samenwerken

De coronacrisis leerde hoe belangrijk 'fysiek' contact met collega's is, in het bijzonder voor young professionals, aldus het rapport. Het samenwerken op kantoor of op locatie bij de klant is cruciaal voor de ontwikkeling, verbinding, gezelligheid en mentale gezondheid van jonge beroepsgeenoten. Belangrijk daarbij is ook dat ervaren collega's niet alleen thuiswerken, maar hun minder ervaren collega's kunnen bijstaan.

Tegelijk zijn de young profs positief over het kunnen thuiswerken, wat zorgt voor meer flexibiliteit, minder reistijd en een positief effect kan hebben op de werkdruk.

Duurzaamheid

De recente ontwikkelingen in wet- en regelgeving op het gebied van duurzaamheidsverslaggeving leidt tot een enorme toename van het werk van accountants, stellen de young profs. De young professionals willen deze belangrijke taken uitvoeren, maar hebben wel zorgen over extra werkdruk en over de aantrekkelijkheid van de opleiding.

Het verder stapelen van onderwerpen in de basisopleiding door het toevoegen van duurzaamheidsvakken vinden de young profs "zeer onverstandig". Zij pleiten voor het omvormen van de opleiding tot een basisopleiding en daarna specialisaties. Ook de invulling op de werkvloer rondom duurzaamheid behoeft nog verbetering.

In vergelijking met het vorige onderzoek van de young profs zijn verbeteringen waarneembaar als het gaat om ethiek, cultuur en gedrag. Young professionals zijn positief over de diversiteit op de werkvloer. De angst die wordt ervaren voor reviews neemt af, maar is nog wel te veel aanwezig, aldus het rapport; met name voor reviews vanuit de NBA, SRA en AFM.

Doorstromen

Gebrek aan persoonlijke ontwikkeling is een veel genoemde reden om het beroep te verlaten. Jonge accountants hebben minder dan voorheen de ambitie om binnen hun organisatie omhoog te klimmen volgens de klassieke *up or out*-structuur, aldus het rapport. Mede gezien de toenemende werkdruk en krapte op de arbeidsmarkt pleiten de NBA Young Profs voor het "gangbaarder maken" van meer "zijwaartse doorstroommogelijkheden" binnen kantoren, om mensen te behouden.

Het young profs-rapport is op 9 mei 2023 aangeboden aan het NBA-bestuur en is beschikbaar via nba.nl.

Twee buitenlandse accountants leggen beroepseed af

Twee in het buitenland geschoolde accountants, Don Pintor uit de Filippijnen en Ana Chéu Guerra uit Portugal, legden op 21 april bij de NBA in Amsterdam de beroepseed af. Zij ontvingen van NBA-directeur Berry Wammes hun 'Verklaring van vakbekwaamheid'.

Er zijn in Nederland naar schatting zo'n achthonderd buitenlandse accountants werkzaam, afkomstig uit diverse landen binnen en buiten Europa, waar zij een opleiding tot accountant volgden en hun titel verkregen. Willen zulke accountants zich ook in het

accountantsregister van de NBA inschrijven, dan is een 'Verklaring van vakbekwaamheid' nodig. In een interview op nba.nl vertelt Don Pintor, director bij PwC, hoe hij vanuit een groot gezin op de Filippijnen uiteindelijk in Nederland terecht kwam.

Liane Vlaskamp nieuwe algemeen directeur NBA

Liane Vlaskamp wordt per 1 september 2023 de nieuwe algemeen directeur van de NBA. Zij volgt dan de huidige directeur Berry Wammes op, die een andere rol binnen de NBA gaat vervullen.

Liane Vlaskamp is sinds februari 2019 algemeen directeur Particulieren bij de Belastingdienst. Zij is registeraccountant en werkte onder meer als controlerend accountant, IT-auditor en accountant in business.

Volgens Vlaskamp spelen accountants een grote rol in het maatschappelijk en economisch verkeer. "De NBA faciliteert en ondersteunt hen daarbij. Daaraan bij te mogen dragen is een geweldige kans, die ik graag aan ga."

Berry Wammes gaf in het najaar van 2022 aan op afzienbare termijn te willen stoppen met zijn functie als algemeen directeur, maar nog wel actief te willen blijven binnen de beroepsorganisatie. Hij gaat zich in zijn nieuwe rol bezighouden met kennisdeling en kennisontwikkeling binnen het beroep.

Het bestuur van de NBA besloot eerder, vanwege de veranderingen waar de NBA en de sector voor staan, weer een tweehoofdige directie te benoemen. De directie zal straks bestaan uit een algemeen directeur en een operationeel directeur. Bij de werving van de nieuwe operationeel directeur zal Liane Vlaskamp ook worden betrokken.

Whitepaper NBA: Hoe te voldoen aan CSRD-vereisten

De NBA heeft een whitepaper uitgebracht over de impact van de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) op grote ondernemingen en hoe hierop tijdig voor te sorteren. De publicatie biedt ook handvatten voor mkb-bedrijven en organisaties in de publieke sector.

Met de CSRD worden grote ondernemingen vanaf 2024 verplicht duurzaamheid in hun bedrijfsvoering te integreren, hierover te rapporteren en deze rapportage te laten controleren door accountants. Voor andere ondernemingen treedt de richtlijn in de jaren erna in werking.

Onder de CSRD neemt het aantal jaarverslagen met een duurzaamheidsverslag toe en daarmee ook de werkzaamheden van de accountant. Van de accountant wordt nu verwacht om niet alleen bij de continuïteit vooruit te kijken, maar ook met betrekking tot ESG-aspecten (Environmental, Social en Governance).

De whitepaper moet zorgen dat de accountant zelf hierop beter voorbereid is en het bedrijfsleven kan meenemen in deze voorbereiding. De publicatie eindigt met een concreet stappenplan, dat praktische handvatten biedt voor rapporterende organisaties. De uitgave is beschikbaar via nba.nl.

Team van Vrije Universiteit wint titel 'Auditors of the Future'

Een team van zes studenten van de Vrije Universiteit is winnaar van de eerste NBA-hackathon 'Auditing the Future'. Zes teams van universiteiten streden bij het event op 10 maart 2023 om de titel 'Auditors of the Future 2023'.

De Engelstalige accountancy challenge was gericht op WO-studenten die studeren in een financieel-economische richting. Teams van de Universiteit van Amsterdam, Universiteit Tilburg, Erasmus Universiteit, Vrije Universiteit, Nyenrode en Universiteit Maastricht namen bij de NBA deel aan de hackathon. Doel was om studenten te laten ervaren hoe divers het accountantsberoep kan zijn en met welke vragen accountants worden geconfronteerd. De teams presenteerden de resultaten van de voorgelegde casus aan een jury bestaande uit Eddy Vaassen (hoogleraar accountancy Universiteit Tilburg), Angelique Koopman (partner EY en docent aan Universiteit Tilburg), Aleks Kayhan (partner EY en bestuurslid NBA) en Iuliana Sandu (academic director data analytics Erasmus Universiteit). De jury prees het hoge niveau van de finalisten en riep uiteindelijk het team van de VU tot winnaar uit.

Arbeidsmarktcampagne

De hackathon, die voor de eerste keer werd gehouden, is onderdeel van de arbeidsmarktcampagne 'Accountancy iets voor jou'. Die campagne wordt door de NBA ingezet om jongeren enthousiast te maken voor het accountantsberoep. Dit voorjaar ontwikkelt de NBA samen met bureau Soapbox voor de Impact Challenge een nieuwe casus, die in het najaar van 2023 op de verschillende onderwijsinstellingen wordt ingezet. De lessen en colleges worden live in de klas verzorgd. Hiervoor maakt de NBA gebruik van een ambassadeursnetwerk van meer dan honderd enthousiaste accountants uit heel Nederland. Meer informatie is te vinden op accountancyietsvoorjou.nl.

'Accountant van de toekomst': werken aan een nieuw beroepsprofiel

De NBA startte in april jl. met een breed 'waardenonderzoek' onder NBA-leden en accountancystudenten die de praktijkopleiding volgen. Het onderzoek zorgt voor input bij de herijking van het beroep voor de toekomst.

Het NBA-waardenonderzoek is onderdeel van een breder programma 'Accountant van de toekomst', dat bestaat uit een herijking van maatschappelijk vertrouwen, het gezamenlijk vormgeven van de beroeps cultuur en vernieuwing van beroepsprofiel(en), opleiding en permanente educatie.

In het voorprogramma van de ledenvergadering van 12 juni 2023 worden de eerste resultaten gedeeld en toegelicht. Het programma moet uiteindelijk resulteren in de vaststelling van een nieuw beroepsprofiel, dat de basis vormt voor de inrichting van de opleiding, de permanente educatie en meer.

Expertgroep

De minister van Financiën en de NBA verleenden samen opdracht aan een 'expertgroep', die zich gaat buigen over een herijking van het beroepsprofiel van accountants en de accountantsopleiding. Als leden van de expertgroep zijn benoemd prof. dr. Leen Paape (emeritus-hoogleraar corporate governance aan Nyenrode) en prof. dr. Edith Hooge (hoogleraar onderwijsbestuur bij TIAS/Tilburg University). Secretaris is Margreeth Kloppenburg (zelfstandig adviseur, trainer en spreker).

De opdracht wordt uitgevoerd onder auspiciën van de Kwartiermakers toekomst accountancysector. De kwartiermakers verwerken het advies van de expertgroep in hun slotrapportage aan de minister van Financiën, die voor dit najaar is voorzien. Medio 2024 mag de ledenvergadering van de NBA zich uitspreken over een voorstel voor het nieuwe beroepsprofiel.

Grens wettelijke controles moet meegroeien met inflatie

De maximale grensbedragen voor verplichte wettelijke jaarrekeningcontrole moeten meegroeien met de inflatie, vindt de NBA. Anders worden te veel mkb-bedrijven controleplichtig, wat leidt tot lastenverzwaring.

De beroepsorganisatie publiceerde op de eigen website een standpunt hierover. Nederland hanteert de binnen Europa maximaal toegestane grensbedragen. Een onderneming is controleplichtig wanneer die op twee opeenvolgende balansdata voldoet aan twee of meer van drie vereisten: een omzet van meer dan twaalf miljoen euro, een balanstotaal van meer dan zes miljoen euro en gemiddeld vijftig of meer medewerkers in dienst.

De maximale grensbedragen zijn sinds 2013 niet meer aangepast. De Europese Commissie heeft de ruimte om de eisen eens in de vijf jaar aan te passen aan de inflatie. In 2018 is dat niet gedaan, maar in 2023 heeft de EC opnieuw de mogelijkheid om een aanpassing te doen.

Extra lasten

Met name de afgelopen jaren is sprake van sterke inflatie. Daardoor worden steeds meer

mkb-ondernemingen controleplichtig, hoewel ze oorspronkelijk niet binnen de scope van de wetgeving vielen. Dat zorgt voor extra administratieve lasten. Door verhoging van de grensbedragen kunnen deze mkb-ondernemingen langer onder een lichter administratief regime blijven vallen, aldus de NBA. Mkb-accountants zonder Wta-vergunning voor het verrichten van wettelijke controles kunnen zulke ondernemers zo ook langer van dienst zijn. Verhoging van de grensbedragen vermindert bovendien de druk op de toch al te kort schietende capaciteit aan controlerend accountants.

Accountant moet in aandeelhoudersvergadering heldere taal spreken

Accountants moeten in de aandeelhoudersvergadering heldere taal spreken, bij het toelichten van hun bevindingen bij de jaarrekening en het bestuursverslag. Dat stelt de NBA bij de publicatie van de geactualiseerde versie van Handreiking 1118, over het optreden van de externe accountant in de aandeelhoudersvergadering.

Belangrijke wijziging ten opzichte van de versie uit 2018 van de handreiking, is dat de NBA accountants vraagt om transparanter te zijn over de bevindingen van de accountant tijdens de controle. Tijdens de voorbereiding van de aandeelhoudersvergadering moet de accountant hierover afspraken maken met de voorzitter van de vergadering.

Bij het optreden in de AvA moet de accountant duidelijk maken aan welke onderwerpen door hem of haar

primair aandacht is gegeven bij de controle, zoals aan continuïteit en frauderisico's. Net als bij de kernpunten van de controle (*key audit matters*) gaat de NBA ervan uit dat de accountant zaken die worden gedeeld met de AvA, eerst heeft gedeeld met het management en de raad van commissarissen.

Heldere taal

"Met deze handreiking zet de sector een nieuwe stap op weg naar vertrouwen in het maatschappelijk

verkeer", aldus NBA-voorzitter Kris Douma. Hoewel de handreiking primair is bedoeld voor het optreden van accountants in de AvA van beursgenoteerde ondernemingen, raadt de NBA ook accountants in de mkb-praktijk aan de handreiking te gebruiken bij het geven van een toelichting op de controlewerkzaamheden.

De geactualiseerde versie van Handreiking 1118 is beschikbaar via nba.nl.

Een dilemma, zoals eerder aan NBA-leden voorgelegd via de DilemmApp, beschikbaar in de appstores voor Android en Apple. Meer dilemma's via nba.nl.

DILEMMA:

IN DE LUCHT HANGEN

U bent openbaar accountant. Uw klant maakt gebruik van een *cloud based* medewerkers-registratiesysteem, met data-opslag in het buitenland. Volgens de Nederlandse wetgeving is het niet toegestaan gegevens van werknemers in Amerika op te slaan zonder de juiste afspraken. Maar uw klant kan de gegevens-opslag niet verplaatsen, vanwege groepsbeleid en buitenlands recht en regelgeving.

Wat doet u?

1 U bespreekt het met de raad van commissarissen van uw klant.

2 U bespreekt het met de groepsaccountant.

3 U laat de klant overleggen met de Autoriteit Persoonsgegevens om tot een oplossing te komen.

4 Iets anders, namelijk...

Uitkomst

Optie 3 - 'Laat de klant overleggen met de Autoriteit Persoonsgegevens' - geniet bij de meeste deelnemers aan dit dilemma de voorkeur; 49 procent van de deelnemers koos hiervoor. Ook een aanzienlijk deel kiest voor de suggestie om in gesprek te gaan met de raad van commissarissen van de klant. En 16 procent brengt het te berde bij de groepsaccountant. Respondenten geven aan een en ander met de directie en het management te willen bespreken, om te kijken of hierover alsnog afspraken mogelijk zijn. In de reacties wordt ook een combinatie voorgesteld van overleg door de rvc en de klant met de Autoriteit Persoonsgegevens. Een opmerkelijke andere reactie: "Ik zou onderzoeken of het mogelijk is de Nederlandse wet- en regelgeving te ontwijken."

Hom of kuit?

De NBA bracht in april 2023 een publicatie uit onder de titel 'Hom of kuit; 25 dilemma's voor accountants'. Hierin zijn dilemma's uit de periode 2020 tot 2022 na te lezen, afgewisseld met een aantal interviews om het belang van de DilemmApp te duiden. De uitgave is beschikbaar via nba.nl.

Heeft u zelf een werkgerelateerd dilemma dat u graag (anoniem) wilt voorleggen aan anderen? Deel het via de DilemmApp en kijk hoe uw beroepsgenoten zouden handelen.

Steef Visser voorgedragen als NBA-bestuurslid

Het NBA-bestuur heeft Steef Visser medio april voorgedragen als nieuw bestuurslid. De ledenvergadering van de NBA stemt op 12 juni over zijn benoeming.

Vanwege het aflopen van de zittingstermijn van bestuurslid Ingrid Hems kan de ledenvergadering in juni een nieuw bestuurslid benoemen. Bij de werving voor de vacature is ingezet op een kandidaat met het profiel van een reguliere vergunninghouder.

Steef Visser RA is sinds 1979 werkzaam in de openbare accountantspraktijk en oprichter/partner van kantoor Visser & Visser, waarvan hij tot eind 2022 ceo was. Momenteel geeft Visser er leiding aan verdere uitbouw van de accountantspraktijk. Tot begin 2023 was hij voorzitter van de Commissie MKB van de NBA.

IN HERINNERING RAFAEL VAN ALPHEN

(28 maart 1995 - 12 maart 2023)

Drs. Rafael Joseph Mathieu van Alphen RA werd geboren in Geleen, verhuisde met zijn ouders naar Bussum en daarna terug naar Valkenburg. Hij studeerde economie aan de universiteit van Maastricht en voltooide daar ook zijn opleiding tot registeraccountant. Sinds 2017 was hij werkzaam bij PwC in de assurancepraktijk, eerst in Maastricht en daarna binnen het kantoor van PwC in Amsterdam. Hij woonde in Den Haag en had plannen om met zijn vriendin Belle te gaan samenwonen in Utrecht.

Op 2 december 2022 overheersten trots en blijdschap, toen Rafael bij de NBA als jonge RA de beroepseed mocht afleggen. Hij had energie voor tien en haalde alles uit het leven. Als er iets geregeld moest worden, dan stond hij vaak als eerste op. Iemand die je graag vertrouwde en bij wie je je hart kon luchten, zo werd hij gekenschetst. Een heel sociaal mens en een vraagbaak voor velen.

Rafael was daarnaast een echte sportman, die veel fietste, voetbalde bij Quick 5, aan hardlopen deed en graag deelnam aan sporttoernooien; in zijn studietijd en ook later bij PwC. Tot de twaalfde maart van dit jaar. Tijdens het deelnemen aan de halve marathon CPC in Den Haag gaf zijn hart het op en mocht reanimatie niet meer baten. Bij zijn afscheid en begrafenis in Valkenburg op 18 maart waren meer dan 330 familieleden, vrienden, collega's en kennissen aanwezig. Rafael van Alphen werd maar 27 jaar.

IN MEMORIAM

Met leedwezen maakt het bestuur van de NBA melding van het overlijden van negen collega's.

- **Rafael Joseph Mathieu van Alphen RA**, 's-Gravenhage, overleden 12 maart 2023, 27 jaar
- **Frits Egbert de Jong AA**, Capelle aan den IJssel, overleden 26 april 2023, 78 jaar
- **Soen Tjoan Lim RA**, Driebergen-Rijsenburg, overleden 24 januari 2023, 94 jaar
- **Jacobus Wilhelmus Maas RA**, Breda, overleden 13 januari 2023, 77 jaar
- **Pieter Maaskant RA**, Ouddorp, overleden 28 februari 2023, 76 jaar
- **Alexander Frans Jan van Overmeire RA**, Leiderdorp, overleden 4 april 2023, 66 jaar
- **Hendrikus Cornelus Seelen AA**, Wassenaar, overleden 21 maart 2023, 89 jaar
- **Dionysius Everardus Johannes Stuijmeel AA**, Apeldoorn, overleden 6 oktober 2022, 68 jaar
- **Bob Wezenaar RA**, Apeldoorn, overleden 15 april 2023, 90 jaar

Nieuwe telefoonnummers NBA door verhuizing naar Hoofddorp

Sinds 29 maart jl. zijn alle telefoonnummers van de NBA gewijzigd. Dat heeft te maken met de verhuizing van de beroepsorganisatie van Amsterdam naar Hoofddorp.

Het centrale telefoonnummer van de NBA (voorheen 020-3010 301) is veranderd in 088-4690 301. Net als bij het centrale nummer blijven ook bij interne doorkiesnummers de laatste drie cijfers gelijk. De NBA verhuist per 1 juli 2023 naar kantoor Pharos in Hoofddorp; een verzamelgebouw met meerdere huurders. De NBA betreft hierin de eerste verdieping. Door de verhuizing is het 'oude' NBA-kantoor in Amsterdam in de tweede helft van juni niet meer te gebruiken voor vergaderingen.